

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 444/2020-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Martina Vernarského a Petra Straku prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 364/2011, 14 Co 365/2011, 14 Co 593/2012, 3 Co 123/2014 a sp. zn. 7 Co 230/2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 230/2017 porušené boli.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 230/2017 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 364,62 € (slovom tristošesťdesiatštyri eur a šesťdesiatdva centov) na účet jeho právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal uznesením č. k. III. ÚS 444/2020-16 z 24. novembra 2020 na ďalšie konanie s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 364/2011, 14 Co 365/2011, 14 Co 593/2012, 3 Co 123/2014 a sp. zn. 7 Co 230/2017.

2. Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ je žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 C 32/2007. Vec bola v priebehu konania s odvolaním viackrát predložená krajskému súdu. Naposledy 11. augusta 2017 s odvolaním s'ťažovateľa proti rozsudku okresného súdu

z 21. februára 2017, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené. Krajský súd o tomto odvolaní doteraz nerozhodol. Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 663/2017-30 zo 7. februára 2018 vyslovil, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní pod sp. zn. 18 C 32/2007 porušené bolo a priznal mu finančné zadosťučinenie 2 500 € (ďalej len „predchádzajúci nález“). V tomto predchádzajúcom náleze sa ústavný súd obmedzil len na konštatovanie prietahov, ktoré boli spôsobené postupom okresného súdu. Postup krajského súdu napadnutý nebol.

3. Sťažovateľ namieta, že krajský súd je v odvolacom konaní nečinný a okresný súd a krajský súd počas celej doby konania postupujú neefektívne. Dĺžku konania považuje za neprijateľnú. Dodáva, že svojím správaním neprispel k predĺženiu konania, ktoré považuje za jednoduché. Jediným úkonom krajského súdu bolo to, že 16. marca 2020 zistil, že v spise chýba podanie advokátky, ktorého súčasťou bolo plnomocenstvo.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 364/2011, 14 Co 365/2011, 14 Co 593/2012, 3 Co 123/2014 a sp. zn. 7 Co 230/2017, prikáže krajskému súdu konať a rozhodnúť bez zbytočných prietahov, prizná mu finančné zadosťučinenie v sume 6 000 € a náhradu trov konania v sume 364,62 €.

II.

5. Ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie požiadal krajský súd o vyjadrenie. Krajský súd v podaní doručenom ústavnému súdu 10. decembra 2020 uviedol, že vo veciach vedených pod sp. zn. 14 Co/364/2011 a sp. zn. 14 Co 365/2011 rozhodol odvolací súd o odvolaniach žalovaného uznesením z 29. júna 2012 (vec mu bola predložená súdom prvej inštancie 25. augusta 2011). Vo veci pod sp. zn. 14 Co 593/2012 rozhodol krajský súd uznesením z 28. júna 2013 (vec mu bola predložená súdom prvej inštancie

19. novembra 2012). Vo veci pod sp. zn. 3 Co 123/2014 rozhodol krajský súd uznesením z 15. apríla 2016 (vec mu bola predložená súdom prvej inštancie 12. marca 2014). Takisto potvrdil, že vo veci pod sp. zn. 7 Co 230/2017 nie je dosiaľ o odvolaní žalovaného rozhodnuté, pričom krajskému súdu bola vec súdom prvej inštancie predložená 11. augusta 2017.

6. Ďalej krajský súd uvádza, že postup krajského súdu v konaní sp. zn. 7 Co 230/2017 bol ovplyvňovaný objektívnymi okolnosťami: počtom a skladbou vecí pridelených na prejednanie senátu 7Co k 1. júlu 2015, ktoré boli ovplyvňované nárastom stavu občianskoprávnej agendy po roku 2012 (v oddelení 7Co bol k 1. júlu 2015 vysoký zostatok nerozhodnutých vecí napadnutých na krajský súd ešte v rokoch 2009 – 2014), počtom a skladbou vecí napadnutých do uvedeného súdneho oddelenia po 1. júli 2015, personálnymi zmenami v obsadení tohto senátu. Predsedníčka senátu ďalej uviedla, že v období rokov 2015 – 2017 súčasne prejednávala a rozhodovala ako referujúci sudca zostatkové veci v stave existujúcom k 30. júnu 2015 v súdnom oddelení 11Co a senát 7Co okrem vecí vybavovaných bez nariadenia pojednávania po 1. júli prevažne prejednával zostatok vecí ešte z rokov 2008 – 2014, keď až v priebehu roka 2017 sa v oddelení vytvoril stav, keď boli takmer všetky tieto veci rozhodnuté a senát začal vybavovať veci napadnuté v priebehu roku 2015. V závere krajský súd vyjadril svoj názor, že predmetnú sťažnosť sťažovateľ a nepovažuje po vecnej stránke za dôvodnú a že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

7. Sťažovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu zo 17. decembra 2020 uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava ním podanej ústavnej sťažnosti a že sa s obsahom vyjadrenia krajského súdu nestotožňuje.

III.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 14 Co 364/2011, 14 Co 365/2011, 14 Co 593/2012, 3 Co 123/2014 a sp. zn. 7 Co 230/2017 došlo k porušeniu základného

práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

9. Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20).

10. K základným povinnostiam súdu a sudcu patrí preto aj povinnosť zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník, resp. strana konania obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z ustanovení Civilného sporového poriadku, najmä z jeho čl. 17 a § 157 ods. 1. Podľa čl. 17 Civilného sporového poriadku súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb a podľa § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

11. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila i v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd

prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

12. Pokiaľ ide o prvé kritérium, t. j. právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie krajského súdu o odvolaniach v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 32/2007, v ktorom sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení žalovaného vo veci ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy. Krajský súd v rámci svojej obrany neuviedol, že by šlo o vec právne či fakticky zložitú, resp. že by posudzovaná vec vybočovala z bežnej agendy tohto typu. Aj podľa názoru ústavného súdu napadnuté konanie nemožno hodnotiť ako právne zložitú. Ústavný súd teda v tomto smere nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mali vplyv na dĺžku napadnutého konania. V správaní sťažovateľa neboli zistené skutočnosti, ktoré by významne vplývali na vznik zbytočných priet'ahov.

13. Ústavný súd napokon posudzoval samotný postup krajského súdu v napadnutých konaniach ako tretie kritérium pre posúdenie, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Po preskúmaní obsahu spisu krajského súdu a z chronologického prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní ústavný súd identifikoval dlhšie obdobia nečinnosti v konaní sp. zn. 7 Co 230/2017. V konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 230/2017 nie je dosiaľ o odvolaní žalovaného rozhodnuté, pričom krajskému súdu bola vec predložená 11. augusta 2017, t. j. odvolacie konanie trvá zatiaľ 3,5 roka. Ústavný súd vyhodnotil, že dĺžka odvolacieho konania sp. zn. 7 Co 230/2017 je neprimeraná a v konečnom dôsledku spôsobuje zbytočný priet'ah podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

14. Krajský súd vo svojom vyjadrení uviedol, že postup odvolacieho senátu je ovplyvňovaný počtom a skladbou vecí pridelených na prejednanie, nárastom občianskoprávnej agendy, vysokým zostatkom nerozhodnutých vecí, personálnymi zmenami a celkovou preťaženosťou súdu a sudcov. Ústavný súd tento dôvod nemôže akceptovať, aj keď citlivo vníma a reflektuje personálne a iné problémy výkonu súdnictva,

ktoré sú na niektorých súdoch výrazné a nimi nezavinené. V tejto súvislosti však ústavný súd musí poukázať na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017), ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

15. Ústavný súd ďalej uvádza, že krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 364/2011 a sp. zn. 14 Co 365/2011 bola vec predložená 25. augusta 2011 a krajský súd rozhodol uznesením z 29. júna 2012. Vo veci pod sp. zn. 14Co/593/2012 rozhodol krajský súd uznesením z 28. júna 2013, pričom vec mu bola predložená 19. novembra 2012. Vo veci sp. zn. 3 Co 123/2014 bola vec predložená 12. marca 2014 a krajský súd rozhodol uznesením z 15. apríla 2016. V týchto už skončených prípadoch ústavný súd dospel k záveru, že nejde o prietahy v konaní takej intenzity, aby mohol konštatovať, že boli porušené práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

16. Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné

kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05). Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, sťažovateľom namietané obdobia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti krajského súdu, nemožno hodnotiť ako prietah v konaniach sp. zn. 14 Co 364/2011, 14 Co 365/2011 a sp. zn. 14 Co 593/2012 takej intenzity, ktorý by zadával možnosť porušenia označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu.

17. Ústavný súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že nečinnosťou krajského súdu v konaní sp. zn. 7 Co 230/2017 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Ústavný súd zároveň krajskému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 230/2017 v ďalšom období postupoval bez zbytočných prietahov.

IV.

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie [podobne § 56 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

20. Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 6 000 €, argumentujúc zbytočnými prietahmi v namietanom konaní a pocitom právnej neistoty. Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva,

ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

21. S prihliadnutím na charakter veci, dĺžku obdobia nečinnosti krajského súdu, celkovú dĺžku napadnutého konania a tiež s poukazom na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 85/2019, III. ÚS 119/2019, III. ÚS 36/2020) priznal ústavný súd sťažovateľovi ako finančné zadostučinenie sumu 1 000 € a vo zvyšnej časti návrhu nevyhovel.

V.

22. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli jeho zastúpením advokátkou. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Výpočtovým základom za úkony v roku 2020 je priemerná mzda za II. polrok 2019, t. j. 1 062 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2020 je 177 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti), čo spolu s režijným paušálom v sume 10,62 € predstavuje sumu 364,62 €. Právna zástupkyňa sťažovateľa netvrdila ani neosvedčila, že by bola platcom dane z pridanej hodnoty, ústavný súd túto skutočnosť nezistil ani z verejne prístupnej databázy Finančnej správy Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu